

פרק כל הכלים

מתניתין:

בגמרא.⁽²⁾

א. כל הכלים שיש להם דלתות בצידן, כגון ארונות, הרי הם ניטלין, מותר לטלטל אותם בשבת, וגם דלתותיהן ניטלין עמהן. אף על פי שנתפרקו הדלתות מן הכלים, בשבת.

שהרי אינן דומין דלתות הכלים שהתפרקו, לדלתות הבית שהתפרקו, שאותן אסור לטלטל כשנתפרקו.

לפי שדלתות הבית אינן "מן המוכן" לטלטול, כי אין להם תורת כלי, לא לפני שהתפרקו מהבית, ולא לאחר שהתפרקו ממנו.⁽¹⁾

ולכן, כשנתפרקו אסור לטלטלן. מה שאין כן דלתות הכלים, שהן היו מוכנות לטלטול בכניסת השבת "אגב אביהן", וכפי שיתבאר

ב. נוטל אדם בשבת:

קורנס, פטיש, — כדי לפצע לפצח בו את האגוזין.

קרדום — לחתוך בו בשבת את הדיבלה [קבוצת תאנים מיובשות, שמדביקין אותן ביחד].

מגירה, כעין משור, שחותך היטב דברים עבים — לגור לחתוך בה את הגבינה.

מגריפה — לגרוף בה את הגרוגרות. התאנים היבשות מן החביות.

ואת הרחת ואת המלגז המיועד להפוך בו את הקש — לתת עליו אוכל, ולהאכיל באמצעותו את האוכל לילד קטן.

2. ויש לעיין בכלי שהתפרק, כמו כפתור שהתנתק מבגד או זכוכית של משקפים שיצאה ממקום מושבה, שהחלק שהתפרק כשלעצמו אינו שבור אלא הוא חלק מכלי, וראוי להחזירו כמות שהוא, אם מותר לטלטלו. ואפשר שיש לחלק בין דלתות שהתפרקו, שאין צריך אלא להחזיר את הדלתות, למקום

1. ברמב"ם פכ"ה ה"ו כתב: דלתות הבית אף על פי שהן כלים, לא הוכנו לטלטל. לפיכך אם נתפרקו אפילו בשבת אין מטלטלין אותם. ובמג"א באר את דבריו. ועיין בביאור הלכה סי' ש"ח סעיף ט' שכתב כי יש הבדל להלכה בין רש"י לרמב"ם בכיסוי של בור בקרקע, שתורת כלי עליו, האם מותר לטלטלו.